

METODY WYCENY AKTYWÓW I PASYWÓW ORAZ USTALANIA WYNIKU FINANSOWEGO

Ustala się następujące metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego w zakresie, w jakim ustawa pozostawia jednostce możliwość wyboru, do stosowania w sposób ciągły, nie rzadziej niż na koniec roku obrotowego i na każdy inny dzień bilansowy zakładając, że nie występuje zagrożenie możliwości dalszej kontynuacji działalności jednostki.

Rozdział I

Zasady ogólne

1. Aktywa i pasywa wycenia się nie rzadziej niż na dzień bilansowy według ich wartości wynikającej z prowadzonej ewidencji finansowo-księgowej.
2. Aktywa stanowią kontrolowane przez jednostkę zasoby majątkowe o wiarygodnie określonej wartości, powstałe w wyniku przeszłych zdarzeń, które spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych (art. 3 ust. 1 pkt 12 ustawy o rachunkowości).
3. Przy nieodpłatnym przekazaniu innej jednostce, sprzedaży, darowiźnie czy likwidacji zużytych składników majątku ruchomego powierzonego jednostkom budżetowym stosowane są (obowiązuje państwowe jednostki budżetowe) zasady wyceny wynikające z rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie sposobu i trybu gospodarowania składnikami majątku ruchomego, w który wyposażone są jednostki budżetowe.
4. Kapitały (fundusze) własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa.

Rozdział II

Wycena wartości początkowej wartości niematerialnych i prawnych

1. Definicja wartości niematerialnych i prawnych, określona w art. 3 ust. 1 pkt. 14 ustawy o rachunkowości, dla potrzeb jednostki zostaje uściślona w sposób następujący:
 - prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, w szczególności – licencje, koncesje, programy komputerowe, o wartości jednostkowej przekraczającej 10.000,00 zł, w tym pomoce dydaktyczne – oprogramowanie edukacyjne.
2. Wycena wartości niematerialnych i prawnych następuje w oparciu o art. 28 ust. 1 pkt. 1 oraz art. 28 ust. 8 i art. 3 ust. 1 ustawy o rachunkowości – przy czym dla potrzeb jednostki zostaje uściślona w sposób następujący:
 - a) wartość początkową wartości niematerialnych i prawnych pochodzących z zakupu wycenia się w cenie nabycia, tj. w rzeczywistej cenie zakupu powiększonej o koszty bezpośrednio związane z zakupem (w tym podatek od towarów i usług niepodlegający odliczeniu),
 - b) wartość początkową wartości niematerialnych i prawnych stanowiących własność jednostki samorządu terytorialnego otrzymane nieodpłatnie, na podstawie decyzji właściwego organu, wyceniane są w wartości określonej w tej decyzji,
 - c) wartości niematerialne i prawne otrzymane nieodpłatnie w drodze darowizny, wycenia się według wartości określonej w dowodzie dostawy lub w wartości rynkowej z dnia nabycia takiego samego lub podobnego tytułu.
3. Odpisy amortyzacyjne (umorzeniowe) dokonywane są w sposób następujący
 - a) odpisy amortyzacyjne (umorzeniowe) wartości niematerialnych i prawnych o wartości jednostkowej do 10.000,00 zł, a także będących pomocami dydaktycznymi, dokonywane są jednorazowo w koszty bieżącej działalności operacyjnej w chwili wydania do użytkowania,
 - b) odpisy amortyzacyjne (umorzeniowe) wartości niematerialnych i prawnych o wartości jednostkowej przekraczającej wartość 10.000,00 zł (poza pomocami dydaktycznymi), dokonywane są w czasie, metodą liniową, przy czym dla każdego tytułu wartości niematerialnych i prawnych określa się indywidualnie okres amortyzacji lecz nie może on być krótszy niż:
 - 24 miesiące – dla licencji (sublicencji) na programy komputerowe oraz od praw autorskich,
 - 60 miesięcy – od pozostałych wartości niematerialnych i prawnych.

Odpisów amortyzacyjnych (umorzeniowych) wartości niematerialnych i prawnych o wartości jednostkowej przekraczającej 10.000,00 zł dokonuje się począwszy od pierwszego miesiąca następującego po miesiącu, w którym wartości niematerialne i prawne zostały przyjęte do używania, do końca tego miesiąca, w którym następuje zrównanie sumy odpisów amortyzacyjnych z ich wartością początkową lub w którym przeznaczone zostały do likwidacji, sprzedaży lub stwierdzono ich niedobór. Wartości niematerialne i prawne umarza się i amortyzuje jednorazowo na dzień 31 grudnia za okres całego roku.

4. Ewidencja szczegółowa dla objętych ewidencją księgową wartości niematerialnych i prawnych umożliwia ustalenie umorzenia oddzielnie dla poszczególnych tytułów wartości niematerialnych i prawnych.
5. Wartości niematerialne i prawne nie podlegają ulepszeniu, co oznacza, że nie można zwiększać ich wartości początkowej. Wszelkie aktualizacje oprogramowania (licencji) będącego wartościami niematerialnymi i prawnymi podlegają odniesieniu bezpośrednio w koszty jednostki.
6. W sprawozdaniu finansowym wartości niematerialne i prawne wykazywane są w wartości netto tj. wartość początkowa pomniejszona o dotychczasowe umorzenie.

Rozdział III

Środki trwałe

1. Definicja środków trwałych określona w art. 3 ust. 1 pkt. 15 ustawy o rachunkowości dla potrzeb jednostki zostaje rozszerzona i uściślona w sposób następujący – do środków trwałych zalicza się rzeczowe aktywa trwałe o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższej niż 1 rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki:

- a) środki trwałe o wartości jednostkowej przekraczającej 10.000,00 zł, w tym pomoce dydaktyczne,
- b) książki i zbiory biblioteczne,

Nabyte aktywa rzeczowe o okresie użytkowania ponad rok, o wartości niższej niż 10.000,00 zł, odnosi się w miesiącu nabycia bezpośrednio w koszty bieżącej działalności operacyjnej jako wartość zużytych materiałów.

2. Do aktywów trwałych jednostki zalicza się również obce środki trwałe przyjęte przez jednostkę do używania na mocy umowy, zgodnie z którą jedna ze stron oddaje drugiej

stronie środki trwałe do odpłatnego używania lub do pobierania pożytków na czas oznaczony, a umowa zawarta pomiędzy stronami spełnia co najmniej jeden z warunków określonych w art. 3 ust. 4 ustawy o rachunkowości.

3. Wycena środków trwałych następuje w oparciu o art. 28 ust. 1 pkt. 1 oraz art. 28 ust. 8 i art. 32-33 ustawy o rachunkowości, przy czym dla potrzeb jednostki zostaje uściślona w sposób następujący:
 - a) środki trwałe pochodzące z zakupu wycenia się w cenie nabycia, a więc w rzeczywistej cenie zakupu powiększonej o koszty bezpośrednio związane z zakupem (w tym podatek od towarów i usług nie podlegający odliczeniu).
 - b) środki trwałe stanowiące własność jednostki samorządu terytorialnego otrzymane nieodpłatnie, na podstawie decyzji właściwego organu, wyceniane są w wartości określonej w tej decyzji,
 - c) środki trwałe otrzymane nieodpłatnie w drodze darowizny, wycenia się według wartości określonej w dowodzie dostawy lub w wartości rynkowej z dnia nabycia takiego samego lub podobnego środka trwałego, z uwzględnieniem ich stanu i stopnia zużycia,
 - d) w przypadku ujawnienia w trakcie inwentaryzacji wg posiadanych dokumentów z uwzględnieniem zużycia, a przy ich braku wg wartości określonej przez komisję, na podstawie aktualnej ceny rynkowej,
 - e) zwiększenie względnie zmniejszenie wartości środków trwałych może nastąpić na skutek urzędowej aktualizacji ich wartości zgodnie z ustalonymi i ogłoszonymi przez GUS wskaźnikami przeliczeniowymi.
4. Środki trwałe uważa się za ulepszone, gdy suma wydatków poniesionych na ich przebudowę, rozbudowę, rekonstrukcję lub modernizację, w danym roku podatkowym przekracza 10.000,00 zł i wydatki te powodują wzrost wartości użytkowej w stosunku do wartości z dnia przyjęcia środków trwałych do używania. Wzrost wartości użytkowej mierzony jest w szczególności okresem używania, zdolnością wytwórczą, jakością produktów uzyskiwanych za pomocą ulepszonych środków trwałych i kosztami ich eksploatacji. W przypadku, gdy ulepszenie łączy się z koniecznością nabycia części składowych lub peryferyjnych, ich wartość powiększa wartość początkową środka trwałego, o ile jednostkowa cena nabycia przekracza 10.000,00 zł. Ulepszeniem jest trwałe unowocześnienie środka trwałego, które podnosi jego wartość techniczną, jak i przystosowanie składnika majątku do wykorzystania go w innym niż pierwotny celu lub nadanie temu składnikowi nowych cech użytkowych wyrażające się w poprawie

- standardu użytkowego lub technicznego albo obniżce kosztów eksploatacji. Natomiast wydatki na remont środka trwałego z uwagi na odtworzenie jego pierwotnej wartości użytkowej nie powiększają wartości początkowej środka trwałego. Remont to działanie przywracające pierwotny stan techniczny i użytkowy środka trwałego. Remontem jest, np. wymiana zużytych składników technicznych następująca w toku eksploatacji środka trwałego i będąca wynikiem tej eksploatacji. Do prac remontowych mogą zostać wykorzystane najnowsze materiały odpowiadające aktualnym standardom technologicznym.
5. Jeżeli nakłady poniesione na ulepszenie danego środka są niższe niż 10 000,00 zł, wówczas uznaje się je za koszty bieżącej działalności.
 6. Środki trwałe, z wyjątkiem gruntów, umarzane są jednorazowo za okres całego roku. Umorzenie i amortyzację nalicza się raz do roku na dzień 31 grudnia za okres całego roku obrotowego. Umorzenie środków trwałych oblicza się od wartości początkowej według stawek określonych w wykazie rocznych stawek amortyzacyjnych, o których mowa w załączniku do ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. Jednostka rozpoczyna odpisy umorzeniowe środków trwałych metodą liniową od pierwszego miesiąca następującego po miesiącu, w którym środek trwały przyjęto do używania. Wartość początkowa środków trwałych i dotychczas dokonane odpisy umorzeniowe podlegają aktualizacji zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach, a wyniki aktualizacji są odnoszone na fundusz.
 7. Środki trwałe ujmuje się w ewidencji na koncie 011- „Środki trwałe”, umorzenie ujmowane jest na koncie 071- „Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych”, a amortyzacja obciąża konto 400- „Amortyzacja”.
 8. W sprawozdaniu finansowym środki trwałe wykazywane są w wartości netto, tj. wartość początkowa pomniejszona o dotychczasowe umorzenie.
 9. Środki trwałe finansowane są ze środków na inwestycje w rozumieniu ustawy o finansach publicznych oraz rozporządzenia w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych.

Rozdział IV

Pozostałe środki trwałe

1. **Pozostałe środki trwałe** w jednostce obejmują środki trwałe o wartości nieprzekraczającej wielkości ustalonej w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych, dla których odpisy amortyzacyjne są uznawane za koszt uzyskania przychodu w 100% ich wartości w momencie oddania do używania.
2. Pozostałe środki trwałe ujmuje się w ewidencji ilościowo-wartościowej na koncie 013- „Pozostałe środki trwałe”, a umorzenie ujmuje się na koncie 072- „Umorzenie pozostałych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz zbiorów bibliotecznych”.
3. Pozostałe środki trwałe ujmuje się w ewidencji ilościowo-wartościowej i umarza jednorazowo, przez spisanie w koszty w miesiącu przyjęcia do używania.
4. Określenie przedmiotów o niskiej jednostkowej wartości początkowej:
 - a) składniki majątkowe o wartości jednostkowej niższej niż 1.000,00 zł, za wyjątkiem składników ujętych w Zarządzeniu Dyrektora CUW w sprawie wprowadzenia Instrukcji gospodarowania składnikami majątku, podlegają ewidencji ilościowej;
 - b) nie podlegają ewidencji ilościowej drobne przedmioty majątkowe, jak: wieszaki, firany, zasłony, żaluzje, rolety, lustra, godła, zegary ściennie, mapy, kwietniki, przedłużacze, tablice, wycieraczki, drobne narzędzia, lampy, żyrandole, drabiny, kosze na śmieci, akcesoria komputerowe typu klawiatury, myszki oraz artykuły typu szklanki, garnki, talerze, dzbanki, sztucce itp.
5. Wyposażenie ewidencjonuje się w sposób uproszczony wyłącznie w jednostkach naturalnych (ilościowo). O zakwalifikowaniu do ewidencji ilościowej decyduje dyrektor jednostki. Zakupione wyposażenie ewidencjonuje się w cenach zakupu (koszty związane bezpośrednio z zakupem odnoszone są w koszty w okresie ich poniesienia).
6. Księgi inwentarzowe na środki trwałe i pozostałe środki trwałe prowadzone są w każdej jednostce przez pracownika wyznaczonego przez dyrektora każdej jednostki.

Rozdział V

Środki trwałe w budowie

1. Definicja środków trwałych w budowie określona w art. 3 ust. 1 pkt 16 ustawy o rachunkowości dla potrzeb jednostki zostaje uściślona w sposób następujący – do środków trwałych zalicza się:

- a) środki trwałe w okresie ich budowy, montażu lub ulepszenie już istniejącego środka trwałego,
 - b) nabyte gotowe obiekty, nie wymagające montażu.
2. Wartość środków trwałych w budowie obejmuje ogół kosztów poniesionych na nabycie (zakup), budowę we własnym zakresie środków trwałych oraz kosztów związanych z ulepszeniem już użytkowanych środków trwałych począwszy od rozpoczęcia przygotowań do budowy do czasu przekazania środka trwałego do używania. W przypadku zakupu gotowych obiektów powiększone o koszty bezpośrednio związane z zakupem, poniesione do chwili przekazania go do używania (w tym podatek od towarów i usług nie podlegający odliczeniu).

Rozdział VI

Materiały i zapasy

1. Materiały to rzeczowe aktywa obrotowe, które zostały nabyte do zużycia na własne potrzeby.
2. Wartość nabytych materiałów odnosi się w miesiącu nabycia bezpośrednio w koszty bieżącej działalności operacyjnej z wyłączeniem artykułów żywnościowych.
3. Środki żywnościowe (żywienie w przedszkolach) objęte są gospodarką magazynową. Ewidencjonuje się je w cenach zakupu i ujmuje się ich wartość na koncie 310-Materiały. Na koniec każdego miesiąca sporządzane jest przez pracownika jednostki „Sumariusz stanów i obrotów w okresie od.... do... na magazynie Magazyn żywienia”.

Rozdział VII

Rozliczenia międzyokresowe kosztów

1. Rozliczenia międzyokresowe kosztów – z uwagi na cykliczność i powtarzalność operacji na przełomie roku oraz kierując się zasadą istotności (art. 4 ust.4 uor), nie stosuje się rozliczeń międzyokresowych kosztów w szczególności dla: opłaconej z góry prenumeraty, zakupu licencji na oprogramowanie antywirusowe, wykupu polisy

ubezpieczeniowej, opłaty za prawo do korzystania z elektronicznych serwisów prawniczych, przyszłych świadczeń na rzecz pracowników, w tym świadczeń emerytalnych, itp.

Rozdział VIII

Należności i zobowiązania

1. **Należności krótkoterminowe** są to należności z tytułu dostaw i usług oraz całość lub część należności z innych tytułów niezaliczonych do aktywów finansowych, a które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego (art. 3 ust. 1 pkt 18 lit. c ustawy o rachunkowości).
2. **Należności z tytułu dostaw i usług**, bez względu na termin płatności, jednostka zalicza do należności krótkoterminowych. Należności z tytułu dostaw i usług jednostka wycenia według wartości nominalnej. Na dzień bilansowy natomiast wycenia się je w kwocie wymagalnej zapłaty z zachowaniem ostrożności w wycenie.
3. **Podróże służbowe zagraniczne** ewidencjonuje się w księgach rachunkowych w wartości nominalnej przeliczonej na złote polskie po kursie średnim ogłoszonym dla danej waluty przez NBP z dnia poprzedzającego dzień złożenia delegacji do rozliczenia.
4. Jednostka **aktualizuje wartość należności** z tytułu dostaw i usług, uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty, poprzez dokonanie odpisu. Jednostka aktualizuje wartość należności z tytułu dostaw i usług, uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty, poprzez dokonanie odpisu aktualizującego, w odniesieniu do:
 - a) należności od dłużników postawionych w stan likwidacji lub stan upadłości - do wysokości należności nieobjętej gwarancją lub innym zabezpieczeniem należności,
 - b) zgłoszonej likwidatorowi lub sędziemu komisarzowi w postępowaniu upadłościowym, należności od dłużników w przypadku oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości, jeżeli majątek dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego - w pełnej wysokości należności,
 - c) należności kwestionowanych przez dłużników oraz z których zapłatą dłużnik zalega, a według oceny sytuacji majątkowej i finansowej dłużnika spłata należności w umownej kwocie nie jest prawdopodobna - w wysokości niepokrytej gwarancją lub innym zabezpieczeniem należności,

- d) należności stanowiącej równowartość kwot podwyższających należności, w stosunku do których uprzednio dokonano odpisu aktualizującego w wysokości tych kwot, do czasu ich otrzymania lub odpisania,
- e) należności przeterminowanych lub nieprzeterminowanych o znacznym stopniu prawdopodobieństwa nieściągalności, w przypadku uzasadnionych rodzajem prowadzonej działalności lub strukturą odbiorców w wysokości wiarygodnie oszacowanej kwoty odpisu, w tym także ogólnego, na nieściągalne należności.

Odpisy aktualizujące należności na rzecz funduszy tworzonych na podstawie ustaw obciążają te fundusze.

5. **Odsetki od należności** ujmuje się w momencie ich zapłaty lub pod datą ostatniego dnia kwartału w wysokości odsetek należnych na koniec tego kwartału. Nie nalicza się odsetek za zwłokę w należnościach i nie ujmuje się ich w księgach rachunkowych, dopóki kwota tych odsetek nie przekroczy trzykrotności wartości opłaty pobieranej przez operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. Prawo pocztowe, za traktowanie przesyłki listowej jako przesyłki poleconej.
6. **Należności długoterminowe** obejmują należności, których termin spłaty przypada w okresie dłuższym niż rok od dnia bilansowego. Wycenia się je w kwocie wymagającej zapłaty, tj. łącznie z należnymi odsetkami, pomniejszone o ewentualne odpisy aktualizujące ich wartość.
7. **Zobowiązania długoterminowe** to te, których termin zapłaty przypada na okres 12 miesięcy od dnia bilansowego.
8. **Zobowiązania krótkoterminowe** to te, których termin zapłaty przypada w ciągu 12 miesięcy następujących po dniu bilansowym. Zobowiązania wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty. Odsetki od zobowiązań ujmuje się w momencie ich zapłaty lub pod datą ostatniego dnia kwartału w wysokości odsetek należnych na koniec tego kwartału.
9. **Zaangażowanie** to sytuacja prawna wynikająca z podpisanych umów, decyzji i innych postanowień, która spowoduje wykonanie wydatków budżetowych ujętych w planie finansowym jednostki danego roku.

Rozdział IX

Środki pieniężne

1. Krajowe środki pieniężne znajdujące się w kasie i na rachunkach bankowych wycenia się w wartości nominalnej.
2. Na dzień bilansowy wyrażone w walucie obcej środki pieniężne wycenia się po obowiązującym w tym dniu średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez Prezesa NBP a powstałe różnice kursowe odnosi się odpowiednio na przychody lub koszty finansowe.

Rozdział X

Ustalenie wyniku finansowego

1. Wynik finansowy jednostki budżetowej ustalany jest zgodnie z wariantem porównawczym rachunku zysków i strat na koncie 860 – „Wynik finansowy”, określonym w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Ponoszone koszty ujmuje się zawsze na kontach zespołu 4 „Koszty według rodzajów i ich rozliczenie” – jednocześnie w podziałkach klasyfikacji budżetowej.
3. Na wynik finansowy składają się w szczególności:
 - wynik działalności operacyjnej, w tym z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych,
 - wynik operacji finansowych.
4. Saldo konta 860 na koniec roku obrotowego wykazuje:
 - saldo Wn – to strata netto,
 - saldo Ma – to zysk netto.
5. Saldo konta 860 przenoszone jest w roku następnym pod datą przyjęcia sprawozdania finansowego na konto 800 „Fundusz jednostki”.